

Ο ιερομάρτυς Θεόδοτος (2 Μαρτίου)

"Εικόνες έμψυχοι" για τους χριστιανούς είναι οι άγιοι της Εκκλησίας μας.

Εικόνες έμψυχοι τόσο από άποψη παιδαγωγική, όσο και διδακτική.

Στις ιερές μορφές τους βλέπουμε τα ζωντανά παραδείγματα, τα πρότυπα που έζησαν τον θείο λόγο, αλλά και πραγμάτωσαν κατά τον καλύτερο τρόπο τα ιδανικά του Ευαγγελίου.

Ένα τέτοιο πρότυπο θα προβάλουμε κι εδώ.

Το ξεχωρίζουμε και το παίρνουμε από το φωτοπλημμύριστο Πάνθεο της μαρτυρικής Εκκλησίας του νησιού μας με τις τόσες ηρωικές πατερικές μορφές.

Είναι ο ιερομάρτυρας Θεόδοτος, της γοητευτικής Κερύνειας ο επίσκοπος.

Πολλά έει να μας δώσει και να μας πει η ζωή του.

Έζησε τον 4ο αιώνα μ.Χ. τότε που το νησί μας Βρισκόταν κάτω από τη βαριά Ρωμαϊκή σκλαβιά. Ο επίσκοπος Θεόδοτος, άνθρωπος ταπεινός και φλογερός στην πίστη, μα και δραστήριος και φιλόανθρωπος σε όλους, ήταν ένα αληθινό δώρο Θεού για το πολυβασανισμένο νησί. Οι χριστιανοί πολύ τον αγαπούσαν. Κι οι ειδωλολάτρες επίσης ιδιαίτερα τον εκτιμούσαν. Στο ιερό πρόσωπο του έβλεπαν όλοι τον στοργικό πατέρα και τον αληθινό προστάτη. Με τα λόγια του τα ευαγγελικά απάλυνε τον πόνο του λαού του και με τα έργα του τα καθημερινά, έργα αγάπης και καλοσύνης, ανακούφιζε τη δυστυχία όπου την έβρισκε.

Ήρεμα κι όμορφα κυλούσε η ζωή στην Κύπρο, μέχρι τη στιγμή που ξέσπασε ο νέος διωγμός. Η Εκκλησία του Χριστού προχωρούσε ολοένα στη νίκη και τη δόξα. Η ειδωλολατρία αντίθετα μέρα με τη μέρα έφθινε. Βάδιζε προς τον θάνατο. Δεν της έμενε παρά λίγη ζωή. Κι αυτή τη στιγμή την ύστατη σαν το πληγωμένο θηρίο ο πονηρός συγκέντρωσε όση δύναμη μπορούσε κι όρμισε για την τελευταία μάχη: Για την εξόντωση της Εκκλησίας του Χριστού.

Ηγεμόνας στο νησί ήταν ο Σαβίνος.

Η Ιστορία τον περιγράφει σαν άνθρωπο σκληρό κι αδίστακτο στα σχέδια και τις επιδιώξεις του. Φανατικός ειδωλολάτρης εκμεταλλεύεται την ευκαιρία, για να αρπάξει, να φυλακίσει, να εξορκίσει, να θανατώσει κάθε οπαδό του Ναζωραίου Ιησού. Πόνος βαρύς είχε πλακώσει τότε τις χριστιανικές καρδιές.

Οι πιστοί "διωκόμενοι, υστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, εν ερημίαις πλανώμενοι και όρεσι και σπηλαίοις και τοις οπαίς της γης" κινδυνεύουν να

αποκάμουν, να κλονιστούν, να πέσουν,,. Τα μαρτύρια είναι τρομερά. Πώς να τα αντέξουν;

Τη στιγμή αυτή παρήγορος άγγελος προβάλλει ο ιεράρχης του Θεού. Ακούραστος, ατρόμητος, αλύγιστος τρέχει παντού. Να παρηγορήσει, να τονώσει, να ενισχύσει, να ατσαλώσει τη θέληση για αγώνα, να ενθουσιάσει. Της προσφοράς του αυτής τα αποτελέσματα γίνονται σε λίγο παντού αισθητά. Οι χριστιανοί με το χαμόγελο στα χείλη και με ψαλμωδίες ιερές βαδίζουν στην ομολογία, το μαρτύριο, τον θάνατο. Οι ειδωλολάτρες κατάπληκτοι μπροστά στο θάρρος των χριστιανών και την παρρησία τους ομολογούν κι αυτοί Θεό τους τον Χριστό και πεθαίνουν με τ' όνομα του στο στόμα τους.

Ο Σαβίνος, άνθρωπος πονηρός κι έξυπνος, δεν δυσκολεύεται να αναγνωρίσει τον τροφοδότη αυτού του πνεύματος των χριστιανών. Κι αποφασισμένος να συντρίψει οπωσδήποτε την πίστη τη χριστιανική, διατάζει να συλλάβουν τον επίσκοπο Θεόδοτο και να τον οδηγήσουν μπροστά του.

Σε λίγο ο πολίος ιεράρχης σύρεται δέσμιος μπροστά στον σκληρό άρχοντα. Η αίθουσα είναι γεμάτη από ειδωλολάτρες επισήμους και πάνοπλους στρατιώτες. Σε λαμπρό θρόνο κάθεται ο ηγεμόνας. Η ματιά του σκληρή και διαπεραστική καρφώθηκε πάνω στον επίσκοπο. Και μια φωνή βαριά κι άγρια ακούεται να του λέει:

- Καιρός να ξεκαθαρίσεις τη θέση σου, γέρο. Καιρός να ρθείς μαζί μας και να προσφέρεις κι εσύ θυσία στους μεγάλους θεούς μας. Αλλιώς...

Γαλήνιος ο άγιος επίσκοπος σπεύδει να δώσει την απάντηση του.

- Άρχοντα, την πίστη μου δεν την αρνούμαι. **Το χρυσάφι ποτέ δεν το ανταλλάζει ένας με το χώμα.** Χρυσάφι άδολο είναι η πίστη μου. Χώμα άχρηστο τα είδωλα κι οι πέτρες που λατρεύετε σεις. Λίγος καιρός θα περάσει κι η βασιλεία των θεών σου θα εκλείψει από τη γη μας. Του Χριστού μου η βασιλεία άφθαρτος και αιωνία θα ξαπλωθεί σ' όλο τον κόσμο. Σ' αυτή τη βασιλεία υπάρχει θέση και για σένα και για όλους. Ελάτε όλοι στον Χριστό...

Η φωνή του γέροντα επισκόπου, γλυκιά και σταθερή βγαίνει απ' τα στήθη του και καταπλήσσει όσους τον ακούνε. Οι επίσημοι, οι στρατιώτες και τα πλήθη που παρευρίσκονται τα έχουν χαμένα. Ποτέ δεν περίμεναν από ένα γέροντα ιεράρχη τόσο θάρρος και τόση αφοβία. Ο ηγεμόνας σαν πληρωμένο θεριό πετάχτηκε απ' τη θέση του και με μανία διατάσσει:

- Στα βασανιστήρια. Εμπρός! Αρχίστε τα βασανιστήρια. Οι δήμιοι ξεσηκώνονται κι αρχίζουν. Μπροστά στον μαινόμενο ηγεμόνα αφαιρούν τα ενδύματα του επισκόπου και κτυπούν με τα μαστίγια τους. Το γυμνό κορμί ξεσχίζεται. Το αίμα

τρέχει άφθονο και ποτίζει τη μαρτυρική γη.

Ο επίσκοπος σιωπηλός κι ατάραχος δεν αφήνει ούτε ένα στεναγμό να ξεφύγει απ' το στόμα του. Με τα μάτια υψωμένα στον ουρανό προσεύχεται και παρακαλεί τον Θεό να τον βοηθήσει. Τα λόγια του Κυρίου "μη φοβηθήτε από των αποκτεινάντων το σώμα την δε ψυχήν μη δυναμένων αποκτείνειν" γίνονται γι' αυτόν ασπίδα και "τείχος απροσμάχητον". Αλύγιστος δέχεται τα κτυπήματα. Ούτε ένα παράπονο δεν βγαίνει απ' τα στήθη του. Μα ούτε κι ένα δάκρυ δεν κυλά από τα μάτια του.

Την ηρωική αυτή στάση του υπέροχα ψάλλει κι ο υμνογράφος της Εκκλησίας μας με τούτα τα λόγια!

- "Και βουνεύροις τυπόμενος και εν ξύλω τεινόμενος και πικρώς ξεόμενος, αξιάγαστε, και φυλακή συγκλειόμενος, και ήλοις τους πόδας σου καθηλούμενος δεινώς πυρωθέντι κραββάτω τε προσκλινόμενος, απερίτρεπτος ώφθης τον εν πάσι, δυναμούντά σε δοξάζων, ιερομάρτυς Θεόδοτε".

Η σιωπή κι η καρτερία του μάρτυρος εξοργίζει περισσότερο τον ανάληπτο ηγεμόνα, που δίνει εντολή για δεύτερο βασανιστήριο.

Με τρεμάμενα χέρια παίρνουν οι δήμιοι τα σιδερένια νύχια. Με δυσκολία τα βυθίζουν στο σώμα του αγίου και το ξεσχίζουν. Το αίμα τώρα τρέχει σαν ποτάμι. Το κορμί σφαδάζει. Οι πόνοι συγκλονίζουν τον μάρτυρα. Την ίδια στιγμή άλλοι δήμιοι με λαμπάδες καίνε τις ανοιγμένες πληγές. Τα πλήθη, που με συγκρατημένη αναπνοή παρακολουθούν το μαρτύριο, κλαίγουν και θρηνούν.

Ο άγιος και πάλιν γενναίος και καρτερικός δεν κάμπτεται. Κάποια στιγμή μονάχα ανοίγει το στόμα του. Όχι για να υβρίσει. Ούτε και να καταραστεί. Αυτά, οι ύβρεις κι οι κατάρες, δεν είναι γνωρίσματα των μεγάλων ψυχών. Κι ο επίσκοπος Θεόδοτος είναι μια μεγάλη ψυχή. Είναι ένα πιστό αντίγραφο του Πρωτομάρτυρα του Γολγοθά. Τι έκανε ο Κύριος, όταν ήταν καρφωμένος στον σταυρό; Άνοιξε το στόμα για να πει: "Πάτερ άφες αυτοίς ου γαρ οίδασι τι ποιούσι".

Κι ο ιεράρχης μας ανοίγει το στόμα για να ψελλίσει: "Κύριε μου, συγχώρησε τους..."

Τα λόγια του μάρτυρα συγκλονίζουν τις καρδιές των δημίων. Ο λαμπάδες πέφτουν από τα χέρια τους. Με δειλία στην αρχή με ενθουσιασμό στο τέλος κραυγάζουν και λένε: "Είμαστε κι εμείς χριστιανοί". "Κι εμείς", φωνάζουν κι άλλοι απ' το πλήθος. Ο ηγεμόνας χλωμός και σαστισμένος βλέποντας τον λαό αγανακτισμένο κι έτοιμο να ξεσπάσει σ' επανάσταση φεύγει δειλά-δειλά δίνοντας εντολή να κλείσουν τον καταπληγωμένο μάρτυρα στη φυλακή.

Ο επίσκοπος στη φυλακή. Ανάμεσα στους κακούργους. Ανάμεσα στους κλέφτες και τους ληστές. Με το κορμί ματωμένο και πληγιασμένο. Μα με το πρόσωπο

όλο καλοσύνη και στοργή κι αγάπη. Από το κελί της φυλακής μια σιγανή μελωδία ακούεται κάπου-κάπου. "Τι ανταποδώσωμεν τω Κυρίω περί πάντων, ων ανταπέδωκεν ἡμιν..."

Κι όταν η βαριά πόρτα ανοίγει κι ο ιεράρχης με δυσκολία, αλλά και με τη μορφή γαλήνια σέρνει τα πόδια του, για να πλησιάσει τους άλλους κρατουμένους να τους χαιρετήσει και να τους μιλήσει, εκείνοι πρόθυμα τρέχουν κοντά του με θαυμασμό, για ν' ακούσουν τα σωστικά λόγια του, Του Θεού τα λόγια. Και τα λόγια του αυτά τα ιερά, του Ευαγγελίου τα λόγια πέτυχαν σε λίγες μέρες να μεταλλάξουν τη φυλακή σε μια μικρή εκκλησία. Οι φωνές κι οι βρισιές κι οι βλαστήμιες που ακουόντουσαν εκεί μέσα ως την ημέρα που φυλακίστηκε ο άγιος, αντικαταστάθηκαν τώρα με την ιεραποστολική του προσπάθεια. Με προσευχές, υμνωδίες κι ιερές δοξολογίες.

Οι άγριες μορφές των φυλακισμένων έχουν ημερέψει πια. Οι καρδιές άνοιξαν στο φως του Χριστού και με συντριβή ζήτησαν τη συγχώρηση. Τα μάτια κλαίνε απ' τη χαρά και την ειρήνη που έχει φέρει στις ψυχές η αληθινή μετάνοια. Μια οικογένεια έχουν γίνει τώρα όλοι οι φυλακισμένοι. Μια αγαπημένη, μονιασμένη, ευλογημένη οικογένεια. Αρχηγός της ο επίσκοπος. Μέλη της οι φυλακισμένοι. Οι αναγεννημένοι κι ελεύθεροι αυτοί κρατούμενοι.

Η αρετή δάμασε και παραμέρισε την κακία.

Πόσο μεγάλη αλήθεια, η δύναμη του παραδείγματος, του καλού παραδείγματος. Κληρικούς με αγία ζωή, κληρικούς υποδείγματα αρετής χρειάζεται και στις ημέρες μας ο κόσμος. Για τον σκοπό αυτό θερμή ας ανεβαίνει κάθε μέρα η προσευχή όλων μας. Κύριε, δώσε μας άξιους κληρικούς. Κληρικούς με ταπεινοφροσύνη και ζήλο και πραότητα κι ανεξικακία. Κληρικούς ενάρτετους σαν τον επίσκοπο Θεόδοτο. Τους έχει τόση ανάγκη η σημερινή κοινωνία. Η πονεμένη και παραπαίουσα, η κατασκανδαλισμένη και βασανισμένη απ' το κακό παράδειγμα των κληρικών της κοινωνίας μας.

Για την επίλυση των ποικίλων δυσκολιών μας θερμή ας ανεβαίνει προσευχή από τα στήθη όλων μας "προς τον δυνάμενον σώζειν".

Η προσευχή που γίνεται με ταπείνωση και πίστη και επιμονή κατορθώνει κι εκείνα, που φαινομενικά παρουσιάζονται σαν ακατόρθωτα. Αυτό πέτυχαν κι οι χριστιανοί της Κερύνειας. Αφού με τις φωνές και τις διαμαρτυρίες τους έσωσαν τον ιεράρχη τους, ύστερα κατέφυγαν στο μέσο που τους απέμεινε: Την προσευχή.

Και να! Η απάντηση του Θεού δεν άργησε να ρθει. Μια μέρα τρανή, μια μέρα άγια και κοσμοϊστορική, η ειδωλολατρία κτυπήθηκε.

Ο Μ. Κων/τίνος, της Αγίας Ελένης ο ευλογημένος γιος κι ισάποστολος, νίκησε τον ειδωλόλατρη Λικίνιο κι ανακήρυξε ως επίσημη θρησκεία της απέραντης ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, τη χριστιανική θρησκεία.

Τότε κι ο άγιος ιερομάρτυρας Θεόδοτος αποφυλακίστηκε. Πόσο συγκινητική ήταν εκείνη η στιγμή που οι άνθρωποι της φυλακής κτύπησαν την πόρτα για να ανοίξουν. Ο άγιος γονατιστός προσευχόταν και με λαχτάρα περίμενε τον ερχομό τους. Περίμενε για τη συνέχεια του μαρτυρίου. Την ευλογημένη συνέχεια, όπως την ονόμασε ο ίδιος. Κι όταν οι δήμιοι μπήκαν στο κελί και του είπαν: "Γέρο, είσαι ελεύθερος. Τέλειωσαν τα βάσανα σου..." και με λίγα λόγια του εξήγησαν αυτό που έγινε, ο ατρόμητος εργάτης του Χριστού σήκωσε τα χέρια και με φωνή τρεμάμενη από συγκίνηση φώναξε:

- Δοξασμένο το Πανάγιο Όνομα σου, Ιησού μου! Δοξασμένο εις τους αιώνες.

Και με δάκρυα στα μάτια και φωνή χαμηλή, ψιθυριστά, πρόσθεσε:

- Και το ευλογημένο μαρτύριο... Η απόλαυση που ένοιωθα, σαν υπέφερα για την αγάπη σου...

Ύστερα απ' την αποφυλάκιση ο ζηλωτής επίσκοπος γύρισε στο ποίμνιο του. Οι χριστιανοί του τον υποδέχθηκαν με δάκρυα χαράς και δοξολογίες του Μεγάλου Θεού. Δύο χρόνια έζησε κοντά τους. Πατέρας τους στοργικός, ακατάβλητος, φλογερός.

Οι κόποι όμως και τα βάσανα της φυλακής τον είχαν καταβάλει. Κάποιο δειλινό η άγια ψυχή του πέταξε στον ουρανό. Άγγελοι την παρέλαβαν, για να την οδηγήσουν μπροστά στον θρόνο του Χριστού. Οι χριστιανοί μ' ευλάβεια κήδευσαν το σώμα του και στη μνήμη τους διατήρησαν πάντα άσβηστη την παρουσία του.

Τη μορφή του μεγάλου ιεράρχη, ας κλείσουμε κι εμείς στην καρδιά μας. Κι ας ενθυμούμαστε πάντα τον θησαυρό που μας κληροδότησε με το μαρτύριο και τους αγώνες του. Της πίστης μας τον θησαυρό, την Ορθόδοξη Εκκλησία μας. Τον θησαυρό αυτό τον ανεκτίμητο, ας τον κρατήσουμε κι εμείς με προσοχή και φόβο Θεού. Είναι η δύναμη μας. Είναι η σωτηρία μας, Είναι η χαρά μας.

Ναι! Είναι η χαρά μας και το τρισευλογημένο δώρο του Θεού σ' εμάς.